

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства»

Кафедра кримінального процесу

Тип дисциплін
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Форми навчання
Мова викладання
Навчальний рік
Форма підсумкового контролю

обов'язкова
другий (магістерський)
Магістр
К «Безпека та оборона»
К9 «Правоохоронна діяльність»
«Правоохоронна діяльність» (поліцейські)
заочна
українська
2025/2026
Залік

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного
працівника, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь, вчене звання
посада
профайл викладача

Мельник Оксана Вікторівна

к.ю.н., доцент
доцент кафедри кримінального процесу
<https://orcid.org/0000-0003-1805-830X>

Зарубей Вікторія Володимирівна

к.ю.н., професор
професор кафедри кримінального процесу
<https://orcid.org/0000-0001-6690-967X>

Іваницький Сергій Олександрович

д.ю.н., доцент
професор кафедри кримінального процесу
<https://orcid.org/0000-0002-8426-100X>

Римарчук Ольга Вікторівна

к.ю.н., доцент
професор кафедри кримінального процесу
<https://orcid.org/0000-0003-0062-9645>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять
Консультації

Krum.proces@ukr.net

вн. тел. 15-47

Очні:
(відповідно до окремого графіка кафедри)
Он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=3253>

**Мета вивчення навчальної
дисципліни**

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань щодо законодавчих і теоретичних проблем кримінального процесуального права, засад кримінального провадження, статусу учасників кримінального провадження, здійснення досудового розслідування, а також формування практичних навиків самостійного критичного аналізу кримінального процесуального законодавства України та формулювання шляхів вирішення проблемних питань застосування норм кримінального процесуального

Тривалість	законодавства; правильного прийняття процесуальних рішень під час здійснення дізнання або досудового слідства. 3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 4 годин, практичні заняття – 4 годин, семінарські заняття – 6 годин, самостійна робота – 76 годин)
Форми та методи навчання	Аудиторна робота (в т.ч. он-лайн): лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні і семінарські заняття (індивідуальні або групові опитування; дискусія, аналіз конкретних практичних ситуацій (аналіз ситуації, даної у вигляді текстового, графічного або усного матеріалу, відеофільму, або аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту); розбір документації; тестування; підготовка реферату; індивідуальна або групова презентація. Самостійна робота: ознайомлення з положеннями нормативно-правових актів; вирішення практичних задач; підготовка рефератів (доповідей).
Система поточного контролю	Оцінювання здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 (незадовільно) потребує перескладання. Самостійна робота оцінюється окремо. Остаточний бал поточного контролю визначається як сума всіх отриманих балів розділена на кількість отриманих балів (при цьому «2» та «н» не враховуються) та помножена на коефіцієнт 12. Максимальна кількість балів – 60.
Система підсумкового контролю	При наявності трьох невідпрацьованих пропусків або негативних балів здобувач до підсумкового контролю не допускається. Оцінювання здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань теоретичної частини та встановлення умінь та навичок з практичної частини. Максимальна кількість балів – 40.
Переквізити (Prerequisite)	Базові знання: до переліку попередньо прослуханих навчальних дисциплін відносяться: «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Досудове розслідування», «Судові та правоохоронні органи України», «Криміналістика».

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, результати навчання

Результати навчання для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти магістр зі спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Програмні результати навчання:	Фахові компетентності:
1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять (РН-1);	1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності (СК-1);
2. Організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність (РН-3);	2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків (СК-2);
3. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення (РН-5);	3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення (СК-3);
4. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності (РН-11);	4. Спроможність організувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності (СК-4);
5. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності (РН-12);	5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності (СК-5);
6. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, про-гнозувати розвиток правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень (РН-19);	6. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загрози приватним та публічним інтересам людини й держави (СК-15);

Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання для самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Загальнотеоретичні і прикладні проблеми реалізації засад кримінального провадження (2 год.).	Питання до семінарського заняття (2 год.): Семінарське заняття : 1.Поняття, значення і класифікація засад кримінального провадження. 2.Конституційні засади кримінального провадження. 3. Інші засади кримінального провадження.	1. Складіть перелік праць вітчизняних науковців, які на монографічному рівні досліджували засади кримінального провадження. 2. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ щодо України за останні 3 роки та визначте п'ятірку найтипівіших порушень вимог ЄКПЛ і засад кримінального провадження.
Тема 2. Теорія та практика реформування статусу учасників кримінального провадження (2 год).	Питання до семінарського заняття (2 год.): Семінарське заняття : 1.Питання і класифікація суб'єктів кримінального процесу 2.Суд, слідчий суддя, присяжний як суб'єкти кримінальної процесуальної діяльності. 3.Сторона обвинувачення 4.Сторона захисту 5.Потерпілий та його представник у кримінальному процесі. Їх процесуальний статус. 6.Інші учасники кримінального провадження. 7.Відводи суб'єктів кримінального провадження.	1. Розробіть анкети опитування слідчих, дізнавачів, прокурорів, слідчих суддів, захисників, підозрюваних, потерпілих, свідків щодо проблемних питань регламентації їх правового статусу та шляхів вдосконалення кримінального процесуального законодавства з цього питання. 2. Складіть перелік праць провідних вітчизняних вчених, які займалися дослідженням проблем вдосконалення правового статусу учасників кримінального провадження.
Тема 3. Актуальні проблеми доказового права у кримінальному провадженні (4 год).	Лекція (2 год) Питання до семінарського заняття (2 год): Семінарське заняття: 1.Поняття, сутність та значення кримінального процесуального доказування. 2.Предмет і суб'єкти кримінального процесуального доказування. 3.Актуальні проблеми процесу доказування у кримінальному судочинстві. 4.Докази у кримінальному процесі, їх ознаки та класифікація. 5.Процесуальні джерела доказів та їх види.	Тема 3. 1. Розробіть анкети опитування слідчих, дізнавачів, прокурорів, слідчих суддів, захисників, підозрюваних, потерпілих щодо проблем доказування у змагальному кримінальному провадженні.
Тема 4. Проблемні питання застосування заходів забезпечення кримінального провадження (6 год).	Завдання для практичного заняття (2 год): Практичне заняття 4.1: Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень. 1. Свідок Войтенко була викликана для проведення одночасного допиту з потерпілим Хоменком. Вказані особи були завчасно повідомлені про виклик (наявне підтвердження отримання ними повістки про виклик). Проте ні Войтенко, яка самостійно виховувала п'ятирічного сина, ні Хоменко на допит не з'явилися. При цьому Войтенко не повідомила слідчого про причини свого неприємства, а Хоменко зателефонував у визначений для допиту час та сказав, що не прибуде, оскільки в цей	Тема 4. І. Під час підготовки до практичних занять вивчіть матеріали кримінального провадження. На практичному занятті складіть аналітичну довідку про види, підстави застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Визначте фактичні дані, якими обґрунтовувалися підстави застосування запобіжних заходів.

	день він має бути на похороні у батька. <i>Чи можна застосувати до Войтенко та Хоменка заходи забезпечення кримінального провадження через неприбуття їх на виклик?</i> <i>Якщо так, то які саме?</i> <i>Визначте фактичні та юридичні підстави застосування цих заходів забезпечення кримінального провадження.</i> 2. Хайбібулін, який працює водієм таксі, керуючи власним автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, порушив правила дорожнього руху, внаслідок чого здійснив наїзд на пішохода та завдав йому тяжкі тілесні ушкодження. Хайбібуліну було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України. Слідчий, враховуючи обставини вчиненого кримінального правопорушення та особу підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до суду з клопотанням про відсторонення Хайбібуліна від посади. <i>Оцініть ситуацію.</i> <i>Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя у вказаній ситуації?</i> <i>Який захід забезпечення кримінального провадження доцільно було б застосувати стосовно Хайбібуліна з метою недопущення повторного порушення правил дорожнього руху?</i> <i>Визначте підстави та процесуальний порядок застосування цього заходу забезпечення кримінального провадження.</i> 3. Бобко підозрювався у підробці медичної документації для оформлення пільгової пенсії. Для підтвердження вказаного факту слідчий вирішив призначити експертизу, а тому виникла необхідність отримати медичну документацію, яка знаходилася в клініці «Борис». <i>Які заходи забезпечення кримінального провадження чи слідчі (розшукові) дії слід провести у наведеній ситуації?</i> <i>Визначте підстави та процесуальний порядок застосування заходу забезпечення кримінального провадження, який слід провести у вказаній ситуації.</i> 4. Під час обшуку, що проводився на підставі ухвали слідчого судді, була присутня запрошена слідчим потерпіла. Серед інших речей, про які було вказано в ухвалі слідчого судді, слідчий вилучив також зимове норкове пальто потерпілої (відповідно до положень ч. 7 ст. 236 КПК України), зникнення якого вона і не помітила, але запевняла, що воно належить саме їй. <i>Чи можна вилучити під час обшуку речі, про які прямо не вказано в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук?</i> <i>Якщо так, то який процесуальний статус вилученого норкового пальта?</i> <i>Які процесуальні дії з цим пальтом необхідно здійснити далі?</i> 5. Гриценку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка за попередньою змовою групою осіб). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування щодо Гриценка запобіжного заходу у вигляді застави, мотивуючи це тим, що за вказане кримінальне правопорушення передбачено покарання у вигляді обмеження волі на строк до 5 років або позбавлення волі на той самий строк. <i>Чи достатньо підстав для застосування запобіжного заходу у вказаній ситуації?</i> <i>Яке рішення має прийняти слідчий суддя за результатами розгляду цього клопотання?</i> 6. Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України (грабіж), запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. У клопотанні про застосування запобіжного заходу слідчий виклав обставини, які свідчать про наявність ризику того, що підозрюваний може незаконно впливати на свідка та потерпілого.	
--	---	--

	<i>Виконання яких обов'язків слід покласти на підозрюваного під час обрання щодо нього особистого зобов'язання?</i> <i>Який строк дії особистого зобов'язання?</i> <i>Які наслідки невиконання обов'язків, покладених на особу при застосуванні особистого зобов'язання?</i>	
Тема 5. Актуальні питання реалізації загальних положень досудового розслідування		Тема 5. Завдання для самостійної роботи: 1. Охарактеризуйте інститут дізнання у кримінальному провадженні: Поняття Учасники та їх повноваження Строки 2. Опрацюйте основні положення постанови Верховного Суду від 24.05.2021 р. №640/5023/19; 3. Проаналізуйте Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : затв. наказом Офісу Генерального прокурора від 30 черв. 2020 р. № 298 за запропонованою схемою: Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : затв. наказом Офісу Генерального прокурора від 30 черв. 2020 р. № 298 Реєстратори ЄРДР під час • досудового слідства: • дізнання: Користувачі ЄРДР під час • досудового слідства: • дізнання: Строки внесення відомостей до ЄРДР: заяву, повідомлення про вчинені кримінального правопорушення: призначення слідчого, дізнавача, процесуального керівника, прийняття до провадження (при фактичному отриманні матеріалів досудового розслідування).
Тема 6. Організаційні та правові проблеми проведення слідчих (розшукових) дій (4 год).	Лекція (2 год). Питання до практичного заняття 6.1. Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень. 1. Дізнавачем без ухвали слідчого судді був проведений обшук житла. Через два дні дізнавач звернувся до слідчого судді із клопотанням про проведення обшуку. У судовому засіданні дізнавач пояснив, що обшук житла проводився на підставі ч. 3 ст. 233 КПК України та був пов'язаний із невідкладним випадком і здійснений, з метою запобігання втрати доказів, а також з метою фіксації слідів вчинення кримінального правопорушення. <i>Оцініть дії дізнавача. Назвіть суб'єктів, уповноважених на проведення обшуку.</i> <i>Проаналізуйте підстави для проникнення до житла та іншого володіння особи з урахуванням проблемних питань, висвітлених в судовій практиці Верховного Суду.</i> <i>Наведіть зміст клопотання про обшук житла та іншого володіння особи.</i> 2. Під час огляду місця події (житлового будинку) дізнавач помітив, що власник домоволодіння намагається щось приховати при собі. За рішенням дізнавача було проведено його особистий обшук, з метою	Тема 6. I. Під час підготовки до практичного заняття вивчіть матеріали кримінального провадження. На практичному занятті складіть аналітичну довідку про проведені в них слідчі (розшукові) дії. II. Розробіть анкети опитування слідчих, дізнавачів, прокурорів та слідчих суддів щодо проблемних питань нормативного регулювання підстав і порядку проведення слідчих (розшукових) дій. III. Складіть перелік праць вітчизняних вчених, які займалися дослідженням проблем вдосконалення нормативного регулювання підстав і порядку проведення слідчих (розшукових) дій.

	вилучення предметів або документів, які матимуть значення для кримінального провадження. <i>Оцініть дії дізнавача.</i> <i>Вкажіть процесуальні дії, які дізнавач має право здійснити для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку до внесення відомостей до ЄРДР.</i> 3. Перед початком слідчого експерименту підозрюваний Бутько заявив клопотання про необхідність залучення захисника. Однак, дізнавач не задовольнив його клопотання та провів слідчу (розшукову) дію без залучення захисника. Під час слідчого експерименту підозрюваний повідомив, що 02.03.2021 року він перебував на дні народженні потерпілого Іванова, де разом вживали спиртні напої. Коли останній заснув, Бутько викрав гроші, які лежали на столі в одній із кімнат. Зазначені відомості дізнавач виклав у протоколі після чого повідомив учасників слідчого експерименту про його закінчення. <i>Оцініть дії дізнавача. Визначте процесуальний порядок залучення захисника під час проведення слідчого експерименту.</i> <i>Чи можна проводити слідчий експеримент у житлі особи, якщо вона заперечує проти цього?</i> <i>Чи була досягнута мета слідчого експерименту?</i> 4. Після закінчення допиту потерпілий повідомив слідчому, що не може підписати протокол через поранення пальців правої руки. <i>Яке рішення повинен прийняти слідчий у цьому випадку?</i> 5. Слідчий запропонував Попову, який розумів знаки глухонімих, з'ясувати у німого свідка Луговому обставини злочину, очевидцем яких він був. Після цього слідчий допитав Попова як свідка. <i>Дайте оцінку діям слідчого. Який порядок допиту глухонімого свідка?</i> 6. Під час досудового розслідування про зіткнення двох автомашин слідчий призначив трасологічну експертизу. Обидва водії знаходились у лікарні. Той, що почував себе краще, заявив клопотання про проведення за його участю слідчого експерименту. <i>Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?</i> <i>Який процесуальний порядок проведення слідчого експерименту?</i> 7. Під час огляду місця події слідчим були запрошені в якості понятих секретар Шевченківського суду м. Києва та оперативний працівник Дарницького УП ГУНП у м. Києві. <i>Оцініть дії слідчого.</i>	
Тема 7. Особливі порядки кримінального провадження в системі кримінального процесу України (2 год).		Тема 7. Опрацюйте положення Інструкції про порядок проведення процесуальних дій під час кримінального провадження на морському чи річковому судні України, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні, затв. Наказом Генерального прокурора України від 14 листопада 2012 р. № 112.

Інформація про індивідуальні завдання

Відповідно до програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» (К9) написання курсових і дипломних робіт з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства» не передбачено.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- програмні продукти Національної поліції України;
- мультимедійний проектор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Основні інформаційні джерела

Нормативно-правові акти:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : прийнята 4 лист. 1950 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>.

3. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 лист. 2015 р. № 794-VIII. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>

Монографії, підручники, навчальні посібники, збірники наукових статей, тези доповідей на конференціях, круглих столах:

4. Актуальні питання теорії та практики досудового розслідування кримінальних проступків: матеріали міжвідом. наук.- практ. круглого столу (Київ, 14 листоп. 2019 р.) / редкол.: В.В. Чернєй, С.Д. Гусарєв, С.С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 197 с.

5. Затримання особи. Гарантії недоторканості та безпеки. Нормативно-правові акти. Роз'яснення. Судова практика / за заг. ред. К. П. Коваль, В. С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 336 с

6. Кудрявцев О.В. Адвокат в умовах воєнного стану: участь в окремих слідчих та процесуальних діях: практ. посіб. / 2-ге вид., випр. та доповн. Київ: Норма права, 2024. 166 с.

7. Макаров М. А. Теорія та практика здійснення судового контролю у кримінальному процесі : монографія. Київ : Кафедра, 2017. 434 с.

8. Михайленко В. В. Реалізація засади верховенства права у кримінальному провадженні : монографія. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2019. 256 с.

9. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський, Л. В. Гаврилук та ін. ; Держ. наук.-досл. ін.-т. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 352 с.

10. Удалова Л. Д., Азаров Ю. І., Макаров М. А. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 432 с.

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Max 60%							Max 40%	Max 100%
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Самостійна робота	Залік 100
5	5	10	5	5	5	5	20	

Шкала оцінювання

Оцінка в	Оцінка за національною	Оцінка за шкалою ECTS
----------	------------------------	-----------------------

балах	шкалою	Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	Загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	Непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробник:

**Завідувач кафедри
кримінального процесу НАВС,
доктор юридичних наук, професор**

Олена ТАРАН

Силабус схвалено на засіданні кафедри кримінального процесу
протокол від 10.04. 2025 року № 25.